

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ณัฐเสกข์ ฉิมโสม และคณะ. การเขียนรายงานการสอบบัญชีในทางปฏิบัติ (Audit Reporting in Practice). เอกสารประกอบการเรียนวิชา การบริหารให้ความเชื่อมั่นเชิงวิชาชีพ (Professional Assurance Service).
- กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, 2548.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เงินทองต้องใส่ใจ. กรุงเทพมหานคร: บุญศิริการพิมพ์, 2547.
- วรศักดิ์ ทูมนานนท์. คุณรู้จัก Creative accounting และคุณภาพกำไรแล้วหรือยัง?. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ไอออนิก อินเทอร์เน็ต รีซอสเซส, 2543.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ พี. เอ. สีฟวิง.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 200 : วัตถุประสงค์และหลักการพื้นฐานของการสอบบัญชี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ พี. เอ. สีฟวิง, 2542.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 400 : การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีกับการควบคุมภายใน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ พี. เอ. สีฟวิง, 2544.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 700 : รายงานของผู้สอบบัญชีต่องบการเงิน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ พี. เอ. สีฟวิง, 2542.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 570 : การดำเนินงานต่อเนื่อง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ พี. เอ. สีฟวิง, 2544.
- สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ และวรรณุช พัทธตระกูล. มารู้จัก Balance Sheet Approach ดีกว่า. วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ 90 (ธันวาคม 2544): 23-30.

อาชวินทร์ วชิระทัต. 2547. แบบจำลองการพยากรณ์การประสบปัญหาทางการเงิน
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. โครงการพิเศษ
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์
และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Ahmad, R.A.R., and Kamarudin, K.A.. Audit delay and the timeliness of corporate reporting: Malaysian evidence [Online] (2003): 1-14. Available from : <http://www.hicbusiness.org/biz2003proceedings/Khairul%20Kamarudin%202.pdf>.
- Altman, E.I.. 1968. Financial ratios, discriminant analysis and the prediction of corporate bankruptcy. Journal of Finance 23: 589-609.
- Anderson, D.R., Sweeney, D.J., and Williams, T.A.. Statistics for business and economics: Edition 8th. London: Thomson. (2002): 634.
- Ayres, F.L.. 1994. Perceptions of earnings quality: what managers need to know. Management Accounting 75 (March): 27-29.
- Bartov, E., Gul, F.A., and Tsui, J.S.L.. 2000. Discretionary-accruals models and audit qualification. Journal of Accounting and Economics 30 (December): 421-452.
- Behn, B.K., Kaplan, S.E., and Krumwiede, K.R.. 2001. Further evidence on the auditor's going-concern report: the influence of management plans. Auditing: A Journal of Practice & Theory 20 (March): 13-28.
- Belkaoui, A.R.. Accounting theory: Edition 5th. London: Thomson. (2004): 456-460.
- Butler, M., Leone, A.J., and Willenborg, M.. 2004. An empirical analysis of auditor reporting and its association with abnormal accruals. Journal of Accounting and Economics 37 (June): 139-165.
- Carcello, J.V., and Neal, T.L.. 2000. Audit committee composition and auditor reporting. The Accounting Review 75 (October): 453-467.

- Chen, C.J.P., Chen, S., and Su, X.. 2001. Profitability regulation, earnings management, and modified audit opinions: evidence from China. Auditing: A Journal of Practice & Theory 20 (September): 9-30.
- Chen, K.C.W., and Church, B.K.. 1992. Default on debt obligations and the issuance of going-concern opinions. Auditing: A Journal of Practice & Theory 11 (Fall): 30-49.
- Chow, C.W., and Rice, S.J.. 1982. Qualified audit opinions and auditor switching. The Accounting Review 57 (April): 326-335.
- Defond, M.L., Raghunandan, K., and Subramanyam, K.R.. 2002. Do non-audit service fees impair auditor independence? Evidence from going-concern audit opinions. Journal of Accounting research 40 (September): 1247-1274.
- Dopuch, N., Holthausen, R.W., and Leftwich, R.W.. 1987. Predicting audit qualifications with financial and market variables. The Accounting Review 62 (July): 431-454.
- Dunham, K. J.. "Firms that want to switch auditors find it takes time, money and faith," Wall Street Journal (March)
- Francis, J.R., and Krishnan, J.. 1999. Accounting accruals and auditor reporting conservatism. Contemporary Accounting Research 16 (Spring): 135-165.
- Geiger, M.A., and North, D.S.. 2006. Does hiring a new CFO change things? An investigation of changes in discretionary accruals. The Accounting Review 81 (July): 781-809.
- Guay, W.R., Kothari, S.P., and Watts, R.L.. 1996. A market -based evaluation of discretionary accrual models. Journal of Accounting Research 34 (Supplement): 83-105.
- Haw, I.M., Qi, D., Wu, W., and Zhang, W.. 1998. Earnings management of listed firms in response to security regulations in China's emerging capital market. Working paper. Chinese University of Hong Kong.
- Healy, P.. 1985. The effect of bonus schemes on accounting decisions. Journal of Accounting and Economics 7: 85-107.

- Hopwood, W., Mckeown, J.C., and Mutchler, J.F.. 1994. A reexamination of auditor versus model accuracy within the context of the going-concern opinion decision. Contemporary Accounting Research 10 (Spring): 409-431.
- Hribar, P., and Collins, D.W.. 2002. Errors in estimating accruals: Implications for empirical research. Journal of Accounting Research 40 (March): 105-134.
- Jensen, M.C., and Meckling, W.H.. 1976. Theory of the firm: managerial behavior, agency cost and ownership structure. Journal of Financial Economic 3 (October): 305-360.
- Kanogporn Narktabtee. 2000. The implication of accounting information in the capital market. Doctor dissertation. JDBA Program in Business Administration, Faculty of Commerce and Accountancy, Thammasat University.
- Knechel, W.R., and Vanstraelen, A.. 2004. Auditor tenure, audit quality and firm age: an analysis of auditor going concern reports [Online] : 1-27. Available from : <http://aaahq.org/audit/midyear/05midyear/papers/AAA%20submitted%20version%20Auditor%20Tenure%20and%20Bankruptcy%202004-11-v2.doc>.
- Krishnan, J.. 1994. Auditor switching and conservatism. The Accounting Review 69 (January): 200-215.
- Leventis, S., Weetman, P., and Caramanis C.. 2005. Determinants of audit report lag: some evidence from the Athens stock exchange. International Journal of Auditing 9: 45-58.
- Lobo, G.J., and Zhou, J.. 2006. Did conservatism in financial reporting increase after the Sarbanes-Oxley Act? Initial evidence. Accounting Horizons 20 (March): 57-73.
- Mckeown, J.C., Mutchler, J.F., and Hopwood, W.. 1991. Towards an explanation of auditor failure to modify the audit opinions of bankrupt companies. Auditing: A Journal of Practice & Theory 10 (Supplement): 1-13.

- Mulford, C.W., and Comiskey, E.E.. Financial warnings, John Wiley & Sons, New York, NY. (1996).
- Mutchler, J.F.. 1985. A multivariate analysis of the auditor's going-concern opinion decision. Journal of Accounting Research 23 (Autumn): 668-682.
- Myers, J.N., Myers, L.A., and Omer, T.C.. 2003. Exploring the term of the auditor-client relationship and the quality of earnings: a case for mandatory auditor rotation?. The Accounting Review 78 (July): 779-799.
- Ohlson, J.A.. 1980. Financial ratios and the probabilistic prediction of bankruptcy. Journal of Accounting Research 18 (Spring): 109-131.
- Raghunandan, K., and Rama, D.V.. 1995. Audit report for companies in financial distress: before and after SAS No. 59. Auditing: A Journal of Practice & Theory 14 (Spring): 50-63.
- Schipper, K.. 1989. Earnings management. Accounting Horizons 13 (December): 91-102.
- Schroeder, D.A.. 1995. Evidence on negative earnings response coefficients. Journal of Business Finance & Accounting 22 (October): 939-959.
- Soltani, B.. 2002. Timeliness of corporate and audit reports: Some empirical evidence in the French context. The International Journal of Accounting 37 : 215-246.
- Watts, R., and Zimmerman, J.. 1978. Toward a positive theory of determination of accounting standards. The Accounting Review 53 (January): 112-134.
- Watts, R., and Zimmerman, J.. Positive accounting theory. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall. (1986).
- Whittred, G., and Zimmer, I.. 1984. Timeliness of financial reporting and financial distress. The Accounting Review 59 (April): 287-295.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การตรวจสอบเงื่อนไขในการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก

เงื่อนไขในการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก

1. ค่าคาดหวังของค่าคลาดเคลื่อน = 0 (เงื่อนไขข้อนี้เป็นจริงเสมอ)
2. การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงอัตตะ (Autocorrelation or serial correlation) ซึ่งค่าคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระกัน
3. ตัวแปรอิสระทุกตัวต้องเป็นอิสระกัน หรือไม่เกิดปัญหา Multicollinearity

ข้อ 1 ค่าคาดหวังของค่าคลาดเคลื่อน = 0 หรือ $E(e) = 0$

เงื่อนไขข้อนี้เป็นจริงเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์ความถดถอยแบบปกติหรือการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก

ข้อ 2 การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงอัตตะ (Autocorrelation or serial correlation)

ค่าคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระกัน หรือ e_i และ e_j เป็นอิสระกัน สำหรับการตรวจสอบว่าค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน หรือไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยปกติข้อมูลที่เก็บตามช่วงเวลาจะมีโอกาสเกิดปัญหานี้มากกว่าข้อมูลตัดขวาง (Cross-sectional) การศึกษานี้เป็นการเก็บข้อมูลรายบริษัทหรือเป็นข้อมูลตัดขวาง โอกาสของการเกิดปัญหานี้จึงมีน้อย อย่างไรก็ตามเพื่อให้ผลการทดสอบความสัมพันธ์มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น จึงทดสอบความคลาดเคลื่อน โดยพิจารณาจากค่าสถิติของ Durbin-Watson และมีสมมติฐานในการทดสอบดังนี้

H_0 : ค่าคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ค่าคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กัน

ตารางภาคผนวกที่ 1 Durbin-Watson

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of The Estimate	Durbin-Watson
1	0.648	0.420	0.401	0.388	2.163

ผลการทดสอบจะพิจารณาจากค่าสถิติ d (Durbin-Watson) ถ้า Durbin-Watson มีค่าใกล้ 2 นั่นคือ มีค่าในช่วง 1.5 ถึง 2.5 จะสรุปได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน (กัลยา, 2548)

จากผลการทดสอบสามารถสรุปได้ว่า ยอมรับสมมติฐาน H_0 เนื่องจากค่าสถิติ Durbin-Watson เท่ากับ 2.163 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) จึงสรุปว่าค่าความคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน

ข้อ 3 ตัวแปรอิสระทุกตัวต้องเป็นอิสระกันหรือไม่เกิดปัญหา Multicollinearity

เนื่องจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไร อายุของบริษัท และระยะเวลาในการออกรายงานของผู้สอบบัญชีกับรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิเคราะห์หลายตัวแปร (Multivariable analysis) ซึ่งใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic regression analysis) ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation analysis) เพื่อตรวจสอบตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กันสูงหรือไม่ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหา Multicollinearity

การตรวจสอบความเป็นอิสระกันของตัวแปรอิสระในการวิจัยนี้จะพิจารณาจากค่า Pearson correlation โดยหากตัวแปรอิสระคู่ใดมีค่าของ Pearson correlation มากกว่า 0.70 จึงถือว่าตัวแปรอิสระคู่ดังกล่าวไม่เป็นอิสระกัน อาจต้องพิจารณาตัดตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งออกจากสมการถดถอยเชิงพหุ เพื่อความน่าเชื่อถือของผลการทดสอบ (Anderson, Sweeney และ Williams, 2002) แสดงค่าสถิติทดสอบความเป็นอิสระกันของตัวแปรอิสระดังตารางภาคผนวกที่ 2 Correlations

ตารางภาคผนวกที่ 2 Correlations

		IDACCI	Ln_AGE	ARLAG	NITA	WCTA	LTDTA	CFOTL	EBIT_IEXP	DEFAULT	SIZE
IDACCI	Pearson Correlation	1									
	Sig. (2-tailed)										
	N	314									
Ln_AGE	Pearson Correlation	-.103	1								
	Sig. (2-tailed)	.067									
	N	314	314								
ARLAG	Pearson Correlation	.143 (*)	-.069	1							
	Sig. (2-tailed)	.011	.220								
	N	314	314	314							
NITA	Pearson Correlation	.680(**)	-.008	-.006	1						
	Sig. (2-tailed)	.000	.895	.916							
	N	314	314	314	314						
WCTA	Pearson Correlation	-.383(**)	.094	-.122(*)	-.029	1					
	Sig. (2-tailed)	.000	.098	.031	.608						
	N	314	314	314	314	314					
LTDTA	Pearson Correlation	.103	-.067	.001	.019	-.093	1				
	Sig. (2-tailed)	.070	.237	.986	.732	.099					
	N	314	314	314	314	314	314				
CFOTL	Pearson Correlation	.077	-.038	-.036	-.084	.007	-.012	1			
	Sig. (2-tailed)	.173	.503	.523	.138	.901	.836				
	N	314	314	314	314	314	314	314			
EBIT_IEXP	Pearson Correlation	-.005	-.127(*)	.007	-.003	.023	-.017	-.075	1		
	Sig. (2-tailed)	.923	.025	.906	.960	.687	.763	.187			
	N	314	314	314	314	314	314	314	314		
DEFAULT	Pearson Correlation	.065	-.042	.104	-.010	-.193(**)	-.030	-.016	-.042	1	
	Sig. (2-tailed)	.250	.455	.067	.865	.001	.593	.783	.461		
	N	314	314	314	314	314	314	314	314	314	
SIZE	Pearson Correlation	-.258(**)	-.041	-.151(**)	-.152(**)	.127(*)	-.171(**)	.169(**)	-.047	-.045	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.472	.007	.007	.025	.002	.003	.405	.425	
	N	314	314	314	314	314	314	314	314	314	314

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดเป็นอิสระจากกัน กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องตัดตัวแปรอิสระตัวใดตัวหนึ่งออกจากการทดสอบสมการถดถอยเชิงพหุ เพราะตัวแปรอิสระมิได้มีความสัมพันธ์กันเองแต่อย่างใด ดังนั้นจึงสามารถนำตัวแปรอิสระทุกตัวมาทดสอบความสัมพันธ์กับตัวแปรตามเพื่อหาคำตอบของการวิจัยต่อไป

ภาคผนวก ข

ประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 41 (พ.ศ. 2541) เรื่อง การลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีโดยการแสดงความเห็น ในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ด้วยมรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2511) ออกตามความในพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 และมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ได้เปลี่ยนแปลงและแก้ไขไปจากเดิม ดังนั้น เพื่อให้การลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 ได้ปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน และเป็นไปตาม มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความรับผิดชอบของผู้ บริการต่อความถูกต้องและครบถ้วนของงบการเงิน และขอบเขตความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในการปฏิบัติงานตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินรวมทั้ง เพื่อให้การควบคุมมรรยาทของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติ ผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2518) เรื่อง การลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีลงวันที่ 27 มิถุนายน 2518

ข้อ 2 กำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องการลงลายมือชื่อรับรองโดยการแสดงความเห็นในรายงานการสอบ บัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไว้ ดังต่อไปนี้

2.1 การลงลายมือชื่อรับรองโดยการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ต้อง

(1) ระบุถึงงบการเงินของกิจการที่ตรวจสอบสำหรับงวดบัญชีและวันสิ้นสุดงวดบัญชี และ ให้แจ้งในรายงานการสอบบัญชีด้วยว่า ข้อมูลในงบการเงินดังกล่าวเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารของ กิจการ และผู้สอบบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นจากผลของการตรวจสอบ

(2) รายงานว่าได้ตรวจสอบงบการเงินตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่เพียงใด โดยระบุถึงวิธีการตรวจสอบที่ใช้เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการแสดงความเห็น

(3) แสดงความเห็นไว้ในรายงานการสอบบัญชี ว่างบการเงินที่ตรวจสอบแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด (ถ้ามี) ของกิจการ โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่เพียงใด

2.2 การลงลายมือชื่อรับรองโดยการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชีอย่างไม่มีเงื่อนไข ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องทำรายงานการสอบบัญชีตามแบบรายงานการสอบบัญชีท้ายประกาศนี้

ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องการเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ซึ่งไม่กระทบต่อความเห็นของตนหรือกิจการที่ปิดบัญชีเป็นครั้งแรกนับแต่เริ่มดำเนินกิจการ หรือกิจการที่มีการเปลี่ยนรอบปีบัญชี หรือกิจการ ที่จัดทำงบการเงินเปรียบเทียบตั้งแต่สองปีขึ้นไป ให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมแบบรายงานการ สอบบัญชีให้สอดคล้องกับความรับผิดชอบและขอบเขตการปฏิบัติงาน

ในกรณีที่มีการจัดทำงบการเงินและรายงานการสอบบัญชีเป็นภาษาต่างประเทศ ข้อความและรายการของงบการเงินและรายงานการสอบบัญชีนั้น ต้องถูกต้องครบถ้วนตรงกับข้อความและรายการของ งบการเงินและรายงานการสอบบัญชีที่ทำเป็นภาษาไทย

2.3 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องลงลายมือชื่อรับรองโดยการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชี อย่างมีเงื่อนไขเมื่อเห็นว่า กรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณีต่อไปนี้ มีสาระสำคัญ

(1) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และหรือตามมาตรฐานการสอบบัญชี

(2) งบการเงินที่ตรวจสอบมิได้แสดงรายการและข้อมูลทางการเงินของกิจการ โดยถูกต้อง ตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(3) งบการเงินที่ตรวจสอบมิได้เปิดเผยข้อความและรายการอย่างเพียงพอ อันอาจทำให้เกิด การหลงผิดหรือเสียหายแก่กิจการที่สอบบัญชีนั้นหรือแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

(4) บัญชีและงบการเงินที่ตรวจสอบมิได้จัดทำตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งมีผลกระทบต่อ ความถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญของงบการเงิน

2.4 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องลงลายมือชื่อรับรองโดยการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชีว่างบการเงินไม่ถูกต้อง เมื่อเห็นว่ากรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณีตามข้อ 2.3

(2) (3) หรือ (4) มีสาระสำคัญ มาก

2.5 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องลงลายมือชื่อโดยไม่แสดงความเห็นเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด (ถ้ามี) ของกิจการที่สอบบัญชีนั้น เมื่อเห็นว่ากรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณี ดังต่อไปนี้มีสาระสำคัญมาก

(1) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และหรือตามมาตรฐานการสอบบัญชี

(2) มีปัญหาต่อการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการหรือมีความไม่แน่นอนอื่นในอนาคต อันอาจกระทบถึงฐานะการเงินของกิจการที่สอบบัญชีนั้น

2.6 ในกรณีที่ลงลายมือชื่อรับรองโดยการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชีอย่างมีเงื่อนไข หรือการแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง หรือไม่แสดงความเห็น ให้ใช้แบบรายงานการสอบบัญชี ตามข้อ 2.2 โดยแก้ไขเพิ่มเติมและระบุถึงสาเหตุหรือเหตุผลและผลกระทบถ้าคำนวณได้ไว้ในรายงานการ สอบบัญชีด้วย

2.7 ในกรณีที่ลงลายมือชื่อรับรองโดยการแสดงความเห็นต่องบการเงินของกิจการที่เล็ก หรือชำระบัญชี หรือของกิจการที่มีได้ดำเนินการเพื่อนำผลกำไรมาแบ่งปันกัน หรือการลงลายมือชื่อรับรอง ในกรณีอื่น ให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมแบบรายงานการสอบบัญชีตามข้อ 2.2 ให้เป็นไป ตามมาตรฐานการสอบบัญชีหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 3 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับการลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีโดยการแสดงความเห็นใน รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่องบการเงินที่มีรอบปีบัญชีสิ้นสุดในหรือหลังวันที่ 31 ธันวาคม 2541 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 8 ธันวาคม 2541

(ลงชื่อ) สมพล เกียรติไพบูลย์

(นายสมพร เกียรติไพบูลย์)

ปลัดกระทรวงพาณิชย์

ประธานกรรมการ

แบบรายงานการสอบบัญชีท้ายประกาศ ก.บข.

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ.....

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ .....งบกำไรขาดทุน งบแสดง
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น งบกำไรสะสม และงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวัน
เดียวกันของ..... (ชื่อกิจการ) .....ซึ่งผู้บริหารของกิจการเป็น
ผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็น
ผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปซึ่งกำหนดให้
ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินแสดงข้อมูลที่
ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐาน
ประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความ
เหมาะสมของหลักการบัญชีที่กิจการใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็น
สาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดง
รายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็น
เกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ .....
ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของ.....(ชื่อกิจการ).....
โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ลายมือชื่อ .....

(.....)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน.....

ชื่อและที่ตั้งสำนักงาน.....

วันที่.....

หมายเหตุ :-

(1) ถ้ามิได้จัดทำงบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น งบกำไร
สะสม และงบกระแสเงินสดของกิจการที่ได้สอบบัญชีนั้น ก็ให้ตัดข้อความที่เกี่ยวข้องออก

(2) ในกรณีที่กิจการจัดทำงบการเงินอื่นก็ให้แก้ไขเพิ่มเติมแบบรายงานการสอบบัญชีให้
สอดคล้องกับความรับผิดชอบและขอบเขตการปฏิบัติงาน

(3) ผู้บริหาร หมายถึง หุ่นส่วนผู้จัดการ กรรมการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทน
นิติบุคคล

(4) ไม่ต้องระบุชื่อและที่ตั้งสำนักงานซ้ำอีกในกรณีใช้แบบพิมพ์ของสำนักงานที่มีชื่อและ
ที่ตั้งสำนักงานที่สามารถติดต่อได้

(5) วันที่ หมายถึง วันที่สิ้นสุดการตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี

ภาคผนวก ค

ผลการทดสอบเพิ่มเติม

1. ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างซึ่งจำแนกตามรูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชี

เนื่องจากตัวแปรตามสำหรับการศึกษาค้างนี้ คือ รายงานของผู้สอบบัญชี ผู้วิจัยได้จำแนกรายงานของผู้สอบบัญชีออกเป็น 2 รูปแบบ แต่ละรูปแบบ ประกอบด้วย 2 กลุ่มย่อย ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละรูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ 1 กำหนดให้

1 = รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่อง ซึ่งครอบคลุมในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- รายงานของผู้สอบบัญชีแบบมาตรฐาน 3 วรรค แต่เปลี่ยนแปลงหรือดัดแปลงด้วยการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ในเรื่องปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ ที่ไม่มีผลกระทบต่อการแสดงความเห็น

- รายงานของผู้สอบบัญชีที่ไม่แสดงความเห็น เนื่องจากปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ

0 = รายงานของผู้สอบบัญชีแบบอื่นๆ ที่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่อง

สำหรับรูปแบบที่ 2 นั้นต้องการศึกษาเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่บริษัทมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่อง มีผลกระทบต่องบการเงินอย่างร้ายแรง เป็นผลให้ผู้สอบบัญชีพิจารณาไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบที่ 2 กำหนดให้

1 = รายงานของผู้สอบบัญชีที่ไม่แสดงความเห็น เนื่องจากปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ

0 = รายงานของผู้สอบบัญชีแบบอื่นๆ ที่ไม่ใช่รายงานของผู้สอบบัญชีที่ไม่แสดงความเห็น เนื่องจากปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ

ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกรายงานของผู้สอบบัญชีออกเป็น 2 รูปแบบ เป็นตารางภาคผนวกที่ 4 ได้ดังนี้

ตารางภาคผนวกที่ 3 รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกรายงานของผู้สอบบัญชีออกเป็น
2 รูปแบบ

รายงานของผู้สอบบัญชี	บริษัทที่ไม่ได้อยู่ใน หมวดพื้นฟูกิจการ	บริษัทที่อยู่ใน หมวดพื้นฟูกิจการ	รวม
รูปแบบที่ 1			
1 = การดำเนินงานต่อเนื่อง	84	73	157
0 = ถ้าไม่ใช่ 1	84	73	157
รวม	168	146	314
รูปแบบที่ 2			
1 = ไม่แสดงความเห็น เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่อง	20	46	66
0 = ถ้าไม่ใช่ 1	20	46	66
รวม	40	92	132

ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างซึ่งจำแนกตามรูปแบบรายงานของผู้สอบ
บัญชีทั้ง 2 รูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางภาคผนวกที่ 4 ค่าเฉลี่ยของการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลย
พินิจของผู้บริหาร (ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลย
พินิจ) (| DACC |)

(หน่วย : เท่าของยอดสินทรัพย์รวมปีก่อน)

รายงานของผู้สอบบัญชี	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2	
	Mean	t-test	Mean	t-test
การดำเนินงานต่อเนื่อง	0.243	4.182**	0.400	4.615**
กรณีอื่นๆ	0.135		0.171	
รวม	0.190		0.285	

** บ่งบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 5 ค่าเฉลี่ยของอายุของบริษัท (AGE)

(หน่วย : ปี)

รายงานของผู้สอบบัญชี	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2	
		t-test		t-test
การดำเนินงานต่อเนื่อง	13	-1.985**	12	-1.896**
กรณี อื่นๆ	14		14	
รวม	13		13	

** ป่งบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 6 ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาในการออกรายงานของผู้สอบบัญชี (ARLAG)

(หน่วย : วัน)

รายงานของผู้สอบบัญชี	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2	
	Mean	t-test	Mean	t-test
การดำเนินงานต่อเนื่อง	56	2.820**	65	2.571**
กรณี อื่นๆ	48		50	
รวม	52		57	

** ป่งบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 7 ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NITA)

(หน่วย : เท่า)

รายงานของผู้สอบบัญชี	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2	
	Mean	t-test	Mean	t-test
การดำเนินงานต่อเนื่อง	-0.113	-2.157**	-0.239	-1.937**
กรณี อื่นๆ	0.879		1.858	
รวม	0.383		0.809	

** ป่งบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 8 ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (WCTA)

(หน่วย : เท่า)

รายงานของผู้สอบบัญชี	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2	
	Mean	t-test	Mean	t-test
การดำเนินงานต่อเนื่อง	-0.816	-3.571**	-1.750	-3.278**
กรณี อื่นๆ	0.034		0.039	
รวม	-0.391		-0.855	

** ปงบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 9 ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม (LTDTA)

(หน่วย : เท่า)

รายงานของผู้สอบบัญชี	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2	
	Mean	t-test	Mean	t-test
การดำเนินงานต่อเนื่อง	1.140	2.940**	2.072	2.566**
กรณี อื่นๆ	0.269		0.323	
รวม	0.704		1.198	

** ปงบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 10 ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อหนี้สินรวม (CFOTL)

(หน่วย : เท่า)

รายงานของผู้สอบบัญชี	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2	
	Mean	t-test	Mean	t-test
การดำเนินงานต่อเนื่อง	0.009	-1.549	-0.006	0.961
กรณี อื่นๆ	0.075		-0.046	
รวม	0.042		-0.026	

** ปงบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 11 ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย
(EBIT_IEXP)

(หน่วย : เท่า)

รายงานของผู้สอบบัญชี	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2	
	Mean	t-test	Mean	t-test
การดำเนินงานต่อเนื่อง	189.364	-0.881	451.701	-0.872
กรณีอื่นๆ	1,462.310		3,448.059	
รวม	825.837		1,949.880	

** ปังบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 12 ปัญหาทางการเงิน (DEFAULT)

(หน่วย : ร้อยละ)

รายงานของผู้สอบบัญชี	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2	
	กิจการผิดนัดชำระหนี้	กรณีอื่นๆ	กิจการผิดนัดชำระหนี้	กรณีอื่นๆ
การดำเนินงานต่อเนื่อง (จำนวน)	113	44	47	19
(ร้อยละ)	71.97	28.03	71.21	28.79
กรณีอื่นๆ (จำนวน)	24	133	15	51
(ร้อยละ)	15.29	84.71	22.73	77.27

ตารางภาคผนวกที่ 13 ค่าเฉลี่ยของขนาดของบริษัท (SIZE)

(หน่วย : ล้านบาท)

รายงานของผู้สอบบัญชี	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2	
	Mean	t-test	Mean	t-test
การดำเนินงานต่อเนื่อง	4,024.96	0.693	3,419.84	0.539
กรณีอื่นๆ	3,429.24		2,588.12	
รวม	3,727.10		3,003.98	

** ปังบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (เพิ่มเติม)

จากการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic regression analysis) ในบทที่ 4 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไร อายุของบริษัท และระยะเวลาในการออกรายงานของผู้สอบบัญชีกับรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่อง ผลการทดสอบพบว่า มีทั้งตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องและตัวแปรอิสระที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่อง ดังนั้นการวิเคราะห์เพิ่มเติมในส่วนนี้จึงต้องการทดสอบว่าหากตัดตัวแปรอิสระที่ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องออกจากตัวแบบในการทดสอบความถดถอยโลจิสติก จะให้ผลการทดสอบเป็นอย่างไร

จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก ในบทที่ 4 นั้น พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องซึ่งจำแนกตามรูปแบบที่ 1 มีจำนวน 6 ตัวแปร ประกอบด้วย อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อหนี้สินรวม ปัญหาทางการเงิน และขนาดของบริษัท ดังนั้นตัวแบบในการทดสอบเพิ่มเติมสำหรับรูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่อง ซึ่งจำแนกตามรูปแบบที่ 1 เป็นดังนี้

$$\text{Prob (Mo)} = 1 / 1 + e^{-z}$$

$$\begin{aligned} \text{โดยที่ } z &= \beta_0 + \beta_1 \text{NITA} + \beta_2 \text{WCTA} + \beta_3 \text{LTDTA} + \beta_4 \text{CFOTL} \\ &+ \beta_5 \text{DEFAULT} + \beta_6 \text{SIZE} + \varepsilon \end{aligned}$$

ตารางภาคผนวกที่ 14 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปรกับ รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่อง ซึ่ง จำแนกตามรูปแบบที่ 1

รูปแบบรายงาน ของผู้สอบบัญชี	ตัวแปร	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง (Predicted relation)	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ โดยประมาณ (β)	p-value
รูปแบบที่ 1	INTERCEPT	None	-9.607	0.003**
	ตัวแปรควบคุม			
	NITA	-	-1.074	0.008**
	WCTA	-	-4.534	0.000**
	LTDTA	+	2.316	0.000**
	CFOTL	-	-1.796	0.010**
	DEFAULT	+	2.702	0.000**
	SIZE	-	0.803	0.019**

** บ่งบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สัดส่วนความถูกต้องในการพยากรณ์ = ร้อยละ 84.4

p-value ของตัวแบบ = 0.415

Nagelkerke R Square หรือ Pseudo R^2 = 0.671

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก ในบทที่ 4 นั้น พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีที่ไม่แสดงความเห็น เนื่องจาก ปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ ซึ่งจำแนกตามรูปแบบที่ 2 มีจำนวน 7 ตัวแปร ประกอบด้วย การจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับการดุลยพินิจของผู้บริหาร อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อหนี้สินรวม ปัญหาทางการเงิน และ ขนาดของบริษัท ดังนั้นตัวแบบในการทดสอบสำหรับรูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีที่ไม่แสดงความเห็น เนื่องจากปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ ซึ่งจำแนกตามรูปแบบที่ 2 เป็นดังนี้

$$\text{Prob (Mo)} = 1 / 1 + e^{-z}$$

$$\text{โดยที่ } z = \beta_0 + \beta_1 | \text{DACC} | + \beta_2 \text{NITA} + \beta_3 \text{WCTA} + \beta_4 \text{LTDTA} \\ + \beta_5 \text{CFOTL} + \beta_6 \text{DEFAULT} + \beta_7 \text{SIZE} + \epsilon$$

ตารางภาคผนวกที่ 15 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัวแปรกับ รายงานของผู้สอบบัญชีที่ไม่แสดงความเห็น เนื่องจากปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ ซึ่งจำแนกตามรูปแบบที่ 2

รูปแบบรายงาน ของผู้สอบบัญชี	ตัวแปร	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง (Predicted relation)	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ โดยประมาณ (β)	p-value
รูปแบบที่ 2	INTERCEPT	None	-23.838	0.002**
	ตัวแปรที่สนใจศึกษา			
	DACC	+	2.868	0.017**
	ตัวแปรควบคุม			
	NITA	-	-0.409	0.018**
	WCTA	-	-6.944	0.000**
	LTDTA	+	3.978	0.000**
	CFOTL	-	-4.000	0.034**
	DEFAULT	+	1.650	0.033**
	SIZE	-	2.054	0.006**

** ป่งบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สัดส่วนความถูกต้องในการพยากรณ์ = ร้อยละ 90.9

p-value ของตัวแบบ = 0.831

Nagelkerke R Square หรือ Pseudo R² = 0.850

ตารางภาคผนวกที่ 16 ตารางเปรียบเทียบผลการทดสอบความเหมาะสมของตัวแบบ

รูปแบบรายงาน ของผู้สอบบัญชี	สัดส่วนความถูกต้อง	ค่า Hosmer and Lemeshow	ค่า Nagelkerke R Square หรือ Pesudo R ²
รูปแบบที่ 1	84.7	0.862	67.2 %
ทดสอบเพิ่มเติม	84.4	0.415	67.1 %
รูปแบบที่ 2	90.2	0.801	85.3 %
ทดสอบเพิ่มเติม	90.9	0.831	85.0 %

2.1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่อง

จากตารางภาคผนวกที่ 14 และ 15 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกเพิ่มเติม นั้นยังคงพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่นำมาทดสอบเพิ่มเติมกับความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องทั้ง 2 รูปแบบ กล่าวคือ

รูปแบบที่ 1 พบว่า อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อหนี้สินรวม ปัญหาทางการเงิน และขนาดของบริษัท มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$)

รูปแบบที่ 2 พบว่า การจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อหนี้สินรวม ปัญหาทางการเงิน และขนาดของบริษัท มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นที่จะได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีที่ไม่แสดงความเห็น เนื่องจากปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$)

2.2 ผลการทดสอบความเหมาะสมของตัวแบบ

จากตารางภาคผนวกที่ 16 เมื่อพิจารณาค่า Hosmer and Lemeshow ซึ่งใช้ทดสอบความเหมาะสมของตัวแบบในแต่ละรูปแบบมีค่า p-value เท่ากับ 0.415 และ 0.831 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) ค่าสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวแบบมีความเหมาะสมในระดับที่ยอมรับได้ กล่าวคือ

ในรูปแบบที่ 1 รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่องมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ในจำนวนตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร

ในรูปแบบที่ 2 รายงานของผู้สอบบัญชีที่ไม่แสดงความเห็น เนื่องจากปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ในจำนวนตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร

จากตารางภาคผนวกที่ 16 เมื่อพิจารณาค่า Nagelkerke R Square หรือ Pseudo R² ซึ่งสามารถใช้ในการบอกสัดส่วนหรือร้อยละที่สามารถอธิบายความผันแปรระหว่างตัวแปรในตัวแบบของแต่ละรูปแบบ ที่ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก ซึ่งจากการวิเคราะห์ตัวแบบในแต่ละรูปแบบที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่าค่า Nagelkerke R Square หรือ Pseudo R² เท่ากับ 67.1 % และ 85.0 % ตามลำดับ โดยสามารถอธิบายความถูกต้องของตัวแบบในแต่ละรูปแบบจากการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกได้ถูกต้องถึง 67.1 % และ 85.0 % ตามลำดับ ของโอกาสที่จะได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2544 – พ.ศ. 2549 จะสามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร และ 7 ตัวแปรตามลำดับ ในตัวแบบของแต่ละรูปแบบ

จากตารางภาคผนวกที่ 16 ค่าสัดส่วนความถูกต้องในการพยากรณ์รูปแบบรายงานของผู้สอบ พบว่าตัวแบบสามารถพยากรณ์รูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีในแต่ละรูปแบบได้ถูกต้องรวมคิดเป็นร้อยละ 84.7 และ ร้อยละ 90.2 ตามลำดับ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววรัญญา พรหมมาศ เกิดเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2525 ที่จังหวัด นครศรีธรรมราช สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขา การบัญชี (เกียรตินิยมอันดับสอง) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต หาดใหญ่ ในปีการศึกษา 2547 จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรปริญญาบัญชี มหาบัณฑิต สาขาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2548